

Олборлох Үйлдвэрлэлийн
Ил Тод Байдлын Санаачилга

Газрын тос, байгалийн хий
болон ашигт малтмалын
баялгийн сайн засаглалын
дэлхий нийтийн стандарт

ОЛБОРЛОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН САНААЧИЛГЫН СТАНДАРТ 2023

2-р хэсэг: ОҮИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн
хяналт ба баталгаажуулалт

ОЛБОРЛОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН САНААЧИЛГЫН СТАНДАРТ 2023

Газрын тос, байгалийн хий болон ашигт
малтмалын баялгийн сайн засаглалын
Дэлхий нийтийн стандарт

АГУУЛГА

Оршил

БҮЛЭГ 1: ОУИТБС-ын хэрэгжилт дэх Удирдах Зөвлөлийн хяналт

- 1-р зүйл: Тохируулан өөрчилсөн хэрэгжилт
- 2-р зүйл: Ил тод болгох болон тайлагнах тогтоосон хугацаа.
- 3-р зүйл: Анхдагч баталгаажуулалтын хугацаа
- 4-р зүйл: ОУИТБС-ын баталгаажуулалтын үйл явц
- 5-р зүйл: Хамгаалалт
- 6-р зүйл: Баталгаажуулалтын үр дүн
- 7-р зүйл: Сунгалт
- 8-р зүйл: Түдгэлзүүлэх
- 9-р зүйл: Жагсаалтаас (гишүүнчлэлээс) хасах
- 10-р зүйл: Давж заалдах

БҮЛЭГ 2: Баталгаажуулалтын тойм

- 1-р зүйл: Баталгаажуулалтын зорилго
- 2-р зүйл: Баталгаажуулах аргачлал
- 3-р зүйл: Баталгаажуулах журам

Оршил

Энэхүү баримт бичиг нь ОУИТБС-ын Стандартын 2-р хэсгийг ("ОУИТБС-ын Зөвлөлийн хяналт ба баталгаажуулалт") багтаасан бөгөөд ОУИТБС-ын олон улсын зөвлөл ОУИТБС-ын стандартын хэрэгжилтэд хэрхэн хяналт тавьж, үнэлдэгийг тодорхойлдог журам, шалгуурыг тодорхойлсон.

ОУИТБС-ын олон улсын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын шийдвэр гаргах гол байгууллага юм. Энэ нь байгууллагын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, ОУИТБС-ын стандартад нийцсэн улс орнуудын ахиц дэвшлийг үнэлдэг. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь улс орнууд (хэрэгжүүлж, дэмжигч), дэмжигч компаниуд болон иргэний нийгмийн байгууллагуудын төлөөлөл болсон 20 төлөөлөгч, тэдгээрийн орлогч болон УЗ- даргаас бүрдсэн олон талын оролцоот бүлэг юм. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн шийдвэр нь зөвшилцөлд тулгуурладаг. Аливаа шийдвэрийг Удирдах зөвлөл жилд хоёроос дөрвөн удаа хуралдаж байж мөн Удирдах зөвлөлөөр дамжуулан гаргадаг. ОУИТБС нь хэрэгжүүлэгч дэлхийн бүх улс орнуудад нэгэн ижил стандартыг баримталдаг. ОУИТБС-ын чанарын баталгаажуулалтын механизм болох Баталгаажуулалтаар дамжуулан хэрэгжүүлэгч улс орнууд ОУИТБС-ын стандартын заалтуудыг хангаж чадаж буй эсэхийг үнэлдэг. Баталгаажуулалт нь улс орны түвшинд яриа хэлэлцээ, суралцах үйл ажиллагааг дэмжин, улс орнуудад ахиц дэвшлийг мэдээлэх, ОУИТБС-ын хэрэгжилтэд тулгарч буй бэрхшээлийг тодорхойлж, шийдвэрлэх боломжийг олгодог. Энэ нь оролцогч талуудын санаа бодлыг тусган авч, ОУИТБС-ын хэрэгжилтийн үр нөлөө, тогтвортой байдлын талаарх өөрсдийн хэтийн төлөвийг тодруулах боломжийг улс орнуудад олгодог. Улс орнууд ОУИТБС-ыг хэрэгжүүлэхэд өөр өөр эхлэх цэгүүдтэй бөгөөд янз бүрийн сорилтуудтай тулгардаг бөгөөд олборлох салбарын засаглалыг сайжруулахад хамгийн тулгамдсан асуудлуудаа шийдвэрлэхийн тулд ОУИТБС-ыг ашиглах болно гэдгийг хүлээн зөвшөөрч байна.

ОУИТБС-ын стандартын 1-р хэсэг ("Зарчмууд ба шаардлага") нь ОУИТБС-ын үндсэн зарчмууд, түүнчлэн ОУИТБС-д оролцогч талуудад тавигдах шаардлага, хүлээлтийг тодорхойлсон. 3-р хэсэг ("ОУИТБС-ын засаглал ба удирдлага") нь ОУИТБС-ын холбоог хэрхэн удирддаг талаар тусгасан болно.

ОУИТБС-ын төрөл бүрийн асуудлуудыг хэрэгжүүлэх удирдамжийн хамт ОУИТБС-ын стандартыг бүрэн эхээр нь авахын тулд ОУИТБС-ын вэбсайтыг (www.eiti.org) ашиглаж болно.

БҮЛЭГ 1

ОУИТБС-ын хэрэгжилт дэх Удирдах Зөвлөлийн хяналт

Энэхүү бүлэгт ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь санаачилгын хэрэгжилтэд хяналт тавих эсвэл баталгаажуулах зорилгоор ашигладаг журам болон шалгууруудыг багтаасан. Үүнд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн тогтоосон ОУИТБС-ын мэдээллийг хэвлэн нийтлэх хугацаа болон болон баталгаажуулалтын үйл явцын хяналт багтана.

1 дүгээр зүйл: Тохируулан өөрчилсөн хэрэгжилт.

Олон талт оролцогчдын бүлэг нь зайлшгүй нөхцөл байдлын улмаас ОУИТБС-ын стандарт шаардлагыг дагаж мөрдөх боломжгүй эсвэл өөрчлөлт хийх хэрэгтэй гэж үзвэл юуны өмнө ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд хандан хэрэгжилтийг тохируулан өөрчлөх зөвшөөрөл авах ёстой. Уг хүсэлтийг Олон талт оролцогчдын бүлгээр батлуулсан байх бөгөөд ажлын төлөвлөгөөнд тусгасан байх ёстой. Мөн түүнчлэн энэхүү хүсэлтэд хэрэгжилтийг тохируулан өөрчлөх болсон шалтгааныг тайлбарласан байх ёстой.

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь зөвхөн онцгой нөхцөл байдалд уг өөрчлөлтийг хийхийг зөвшөөрөх боломжийг судлан үзнэ. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ийм хүсэлтийг авч үзэхдээ нь улс орнуудыг харьцуулах байдлаар судлах ба ингэхдээ ОУИТБС-ын зарчмуудыг хангалттай баримталсан эсэх, ОУИТБС-ын тайлан нь иж бүрэн, тайланд орсон мэдээлэл нь үнэн зөв эсэх, тайлан нь олон нийтийн хэлэлцүүлэгт хувь нэмрээ оруулах эсэхийг харгалзан үзэж шийднэ.

2 дугаар зүйл. Ил тод болгох болон тайлагнах тогтоосон хугацаа.

Хэрэгжүүлэгч улс орнууд нь тайлан, мэдээллийг цаг тухайд нь (Шаардлага 4.8) хэвлэн нийтэлж байх үүргийг хүлээнэ. Хэрэгжүүлэгч орнууд нь ОУИТБС-д нэгдсэн орон болсноос хойш 18 сарын дотор шаардсан мэдээллийг хэвлэн нийтлэх (үндсэндээ ОУИТБС-ын тайлан байдлаар) үүргийг хүлээнэ. Энэ хугацаанаас хойш ил тод болгон нийтэлж буй мэдээлэл нь хамгийн сүүлийн санхүүгийн тайланг өмнөх хоёр жилийн оройтоогүй мэдээллийг багтаасан ОУИТБС-ын тайланг хэвлэснийг буюу жишээ нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ээр төгсгөл болж буй санхүүгийн жилийн мэдээлэл хамгийн оройдоо 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ээс өмнө нийтлэгдсэн байна.

Хэрэв мэдээллийг тогтоосон хугацаанд багтаан ил тод болгоогүй бол тухайн орны гишүүнчлэлийг түдгэлзүүлнэ. Хэрэв тухайн мэдээллийг хугацаанаас хойш 6 сарын дотор ил тод болгосон нь хангалттай хэмээн үзвэл Удирдах зөвлөл нь түдгэлзүүлснийг зогсооно. Хэрэв мэдээллийг энэхүү зургаан сарын дотор хэвлэн нийтлэхгүй бол тухайн улс нь Шаардлага 4.8 дээр заасны дагуу мэдээллийг ил тод болгон нийтэлсэн хэмээн Удирдах зөвлөл үзэх хүртэл түдгэлзүүлсэн статус хэвээр үргэлжилнэ. Түдгэлзүүлсэн статус нэг жилээс дээш хугацаанд үргэлжлэх тохиолдолд Удирдах хороо нь тухайн улсыг гишүүнчлэлийн жагсаалтаас хасна.

3 дугаар зүйл. Анхдагч баталгаажуулалтын хугацаа.

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь аль нэг улсыг элсүүлэн авахдаа 2.5 жилийн дотор баталгаажуулалтад хамрагдах хугацааг тогтоож өгнө. Энэхүү баталгаажуулалтын үр дүнгээс хамааран Удирдах зөвлөл нь дараагийн баталгаажуулалт хийгдсэн байх эцсийн хугацааг тогтооно (5 дугаар зүйл).

4 дүгээр зүйл. ОУИТБС-ын Баталгаажуулалтын үйл явц.

1. ОУИТБС-ын Шаардлага нэг бүрийн биелэлтийн үнэлгээ.

Хэрэгжүүлэгч улс орнуудын хэрэгжилт ОУИТБС-ын шаардлага тус бүрийг хангаж буй эсэхийг тогтоох зорилгоор Баталгаажуулалтыг хийнэ. Шаардлага тус бүрийг хангаж байгаа эсэхийг үнэлэхэд шаардагдах нотолгоо, үзүүлэлтийн төрлийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг Баталгаажуулалтын удирдамжид дурдсан. ОУИТБС-ын шаардлага тус бүрийн хэрэгжилтийн түвшин болон баримтлалыг дараах тодорхойлолтын алинд хамаарахаар нь тодорхойлно: ОУИТБС-ын шаардлага бүрийг хангах ахиц дэвшлийг дараах хуваарийг

ашиглан үнэлж, холбогдох оноог өгнө.

Хүлээлтээс давсан (100 оноо). ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс тухайн улс ОУИТБС-ын шаардлагыг хүлээлтээс давсан гэсэн дүгнэлт гаргахын тулд Баталгаажуулалтаар ОУИТБС шаардлагын “Хүлээгдэж буй” мөн “Урамшуулан дэмжинэ” хэмээх бүх хэсгийг хангасан болон шаардлагын өргөн хүрээг хамарсан зорилтуудыг Засгийн газрын болон компанийн систем тогтолцооны хүрээнд ил тод болгох замаар хангасан гэдгийг харуулсан байх шаардлагатай.

Бүрэн хангасан (90 оноо). Тухайн улс ОУИТБС-ын шаардлагыг бүрэн хангасан гэж ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл дүгнэхийн тулд уг шаардлагын өргөн хүрээний зорилт биелсэн, шаардлагаар нэхэгдсэн бүх асуудлыг шийдвэрлэсэн гэдгийг харуулах ёстой.

Дийлэнхийг хангасан (60 оноо). ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн улс орон ОУИТБС-н шаардлагын дийлэнхийг хангасан гэсэн дүгнэлт гаргахын тулд Баталгаажуулалтаар шаардлагын бүх томоохон хэсгүүдийг хангасан, шаардлагуудын өргөн хүрээг хамарсан зорилтууд биелэгдэж байгаа гэдгийг харуулах хэрэгтэй.

Дийлэнх сайжруулалтыг хангасан (75 оноо). ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс тухайн улсыг сайжруулах замаар ОУИТБС-ын шаардлагын дийлэнх сайжруулалтыг хангасан гэж дүгнэхийн тулд тухайн улс ОУИТБС-ын шаардлагын дийлэнхийг хангасан гэж үнэлэгдсэн өмнөх Баталгаажуулалтаас хойш ахиц дэвшил гаргасан гэдгээ харуулах шаардлагатай.

Хэсэгчилэн хангасан (30 оноо). ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл тухайн улс ОУИТБС-ын шаардлагыг хэсэгчлэн хангасан гэж дүгнэхийн тулд Баталгаажуулалтаас уг шаардлагын чухал талууд хэрэгжээгүй, мөн уг шаардлагын өргөн хүрээний зорилго биелээгүй гэдгийг нотлох шаардлагатай.

Сайжруулалттай хэсэгчлэн хангасан (45 оноо). Тухайн улс ОУИТБС-ын шаардлагыг сайжруулалттай хэсэгчлэн хангасан гэж дүгнэхийн тулд ОУИТБС-ын шаардлагыг хэсэгчлэн хангасан гэж үнэлэгдсэн өмнөх Баталгаажуулалтаас хойш ахиц дэвшил гаргаснаа харуулах шаардлагатай.

Хангаагүй (0 оноо). ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн улс орон шаардлагыг хангаагүй гэсэн дүгнэлт гаргахын тулд Баталгаажуулалтаар ОУИТБС-н шаардлагын бүх эсхүл бараг бүх хэсгүүдийг хангаагүй болон шаардлагын өргөн хүрээг хамарсан зорилтууд биелэгдээгүй гэдгийг харуулах хэрэгтэй.

2. Үр ашиг, тогтвортой байдлын үнэлгээ

ОУИТБС-ын хэрэгжилтийн үр нөлөө, тогтвортой байдлын үүднээс нэг улсад нийтдээ тав хүртэлх нэмэлт оноо өгч болно. Үүнийг дараах таван үзүүлэлтээр хэмждэг.

- ОУИТБС-ын хэрэгжилт нь үндэсний хэмжээнд хамааралтай олборлох салбарын засаглалын сорилтуудыг шийддэг. Энэ үзүүлэлт нь ОУИТБС-ын стандартаас давсан хүчин чармайлтыг мөн хүлээн зөвшөөрдөг.
- Олборлох салбарын мэдээллийг нь Засгийн газар болон компанийн тайлангуудаар системтэйгээр ил тод болгодог.
- Олборлох салбарын засаглалд иргэдийн оролцоо, тэр дундаа нөлөөлөлд өртсөн ард иргэдийн оролцоог хангах таатай орчин бүрдэж байна.
- Олборлох салбарын мэдээлэл хүртээмжтэй бөгөөд дүн шинжилгээ, судалгаа, сурталчилгаанд ашиглагддаг.
- ОУИТБС-ын хэрэгжилсэнээр нь олборлох салбарын бодлого, практикт гарсан өөрчлөлтийг мэдээлэлдэг.

Баталгаажуулах үед тухайн улсын үзүүлэлт тус бүрд 0, 0.5 эсвэл 1 оноо өгнө. Үр ашиг, тогтвортой байдлын үзүүлэлтүүдийн үнэлгээг хийхэд шаардагдах нотлох баримтын төрлүүдийн талаар нарийвчилсан зааврыг Баталгаажуулалтын гарын авлагад тусгасан.

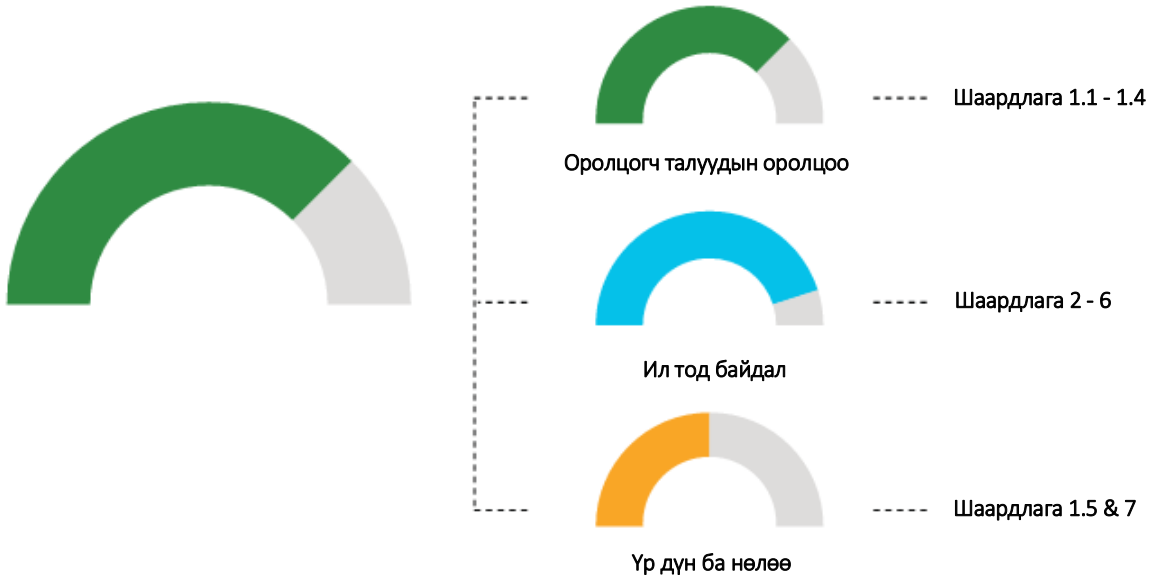
3. Ерөнхий үнэлгээ

Ерөнхий үнэлгээ нь бүрэлдэхүүн хэсгийн оноонуудаас бүрдэх ба эдгээр нь нийлээд нийт тоон оноог бүрдүүлдэг.

Бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн оноог “Оролцогч талуудын оролцоо” (ОУИТБС-ын 1.1-1.4-р шаардлага), “Ил тод

байдал” (ОУИТБС-ын 2-6-р шаардлага) болон “Үр дүн ба нөлөөлөл” (ОУИТБС-ын 1.5 ба 7-р шаардлага) тус бүрээр тус тусад нь үзүүлэв.

Бүрэлдэхүүн хэсгийн оноо нь холбогдох шаардлага тус бүрээр олгосон онооны дундажийг илэрхийлнэ. Үр ашиг, тогтвортой байдлын үзүүлэлтээр өгсөн оноог “Үр дүн ба нөлөө” гэсэн бүрэлдэхүүн хэсгийн оноон дээр нэмнэ.

Нийт оноо	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	ОУИТБС-ын стандартын шаардлагууд
-----------	---------------------	----------------------------------

Нийт оноо нь гурван бүрэлдэхүүн хэсгийн онооны дундаж юм. Ерөнхий үнэлгээг дараах хуваарийн дагуу чанарын тодорхойлолт дагалдуулсан тоон оноо хэлбэрээр үзүүлэв.

- **Маш өндөр:** Дундаж оноо 93 ба түүнээс дээш
- **Өндөр:** Дунджаар 85-92 оноо
- **Дунд зэрэг:** Дунджаар 70-84 оноо
- **Нэлээд бага:** Дунджаар 50-69 оноо
- **Бага:** 50- доош оноо

Баталгаажуулалт нь шаардлага, ОУИТБС-ын хэрэгжилтийн үр нөлөө, тогтвортой байдлын үнэлгээнээс гадна дараахь зүйлийг баримтжуулна.

- **ОУИТБС-ын шаардлагаас давах хүчин чармайлт.** Үүнд ОУИТБС-ын стандартын “Хөхиүлэн дэмжсэн” эсхүл “Зөвлөмж болгосон” хэсгүүдэд анхаарлаа хандуулах Олон талт оролцогчдын бүлгийн хүчин чармайлт орно. Түүнчлэн, ОУИТБС-ын стандартын хамрах хүрээнээс гадуурх аливаа ажлын төлөвлөгөөний зорилгыг амжилттай хэрэгжүүлэх Олон талт оролцогчдын бүлгийн хүчин чармайлт орох ч гэхдээ Олон талт оролцогчдын бүлэг нь олборлох салбарын хувьд үндэсний нэн тэргүүний асуудалд анхаарахад ОУИТБС-д хэрэгтэй зорилго хэмээн тодорхойлоогүй байна. Эдгээр хүчин чармайлтын зорилго, бодит болон хүлээгдэж буй үр дүн, үр нөлөөг баримтжуулахыг олон талт бүлэгт уриалж байна.

Эдгээр хүчин чармайлт болон тэдгээрийн үр дүнг Баталгаажуулах үйл явцад баримтжуулах боловч Баталгаажуулалтын нэг хэсэг болгон үнэлэхгүй. Олон талын оролцогчдын бүлгээс өгсөн мэдээллийг үр ашиг, тогтвортой байдлын үзүүлэлтүүдийн гүйцэтгэлийг үнэлэхэд ашиглаж болно.

- Ахиц дэвшлийн чиглэл нь ОУИТБС-ын шаардлагуудтай нийцсэн тухайн улсын өмнөх Баталгаажуулалттай харьцуулсан харьцуулалтаар хэрэгжилт сайжирч эсвэл муудаж байгааг харуулж байна. Үнэлгээний үр дүнг онооны хуудас болон үнэлгээний нотлох баримт, оролцогч талуудын үзэл бодол, лавлагаа, дүгнэлтийг харуулсан Баталгаажуулалтын тайланд баримтжуулна.

5 дугаар зүйл. Харгалзан үзэх

Хэрэв тухайн улс оролцогч талуудын оролцоотой холбоотой аливаа шаардлагыг (1.1, 1.2, 1.3-д заасан) хангасан эсвэл хангаагүй бол ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл 8 дугаар зүйлд заасны дагуу тус улсын үйл ажиллагааг түдгэлзүүлнэ.

Эхний баталгаажуулалтад тухайн улс Иргэний нийгмийн оролцооны талаарх Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын (ОУИТБС) Протоколтой холбоотой дутагдалтай байдлаас үүдэн иргэний нийгмийн оролцооны талаарх 1.3-т заасан шаардлагыг үндсэндээ дагаж мөрдвөл тухайн улс түдгэлзүүлэхгүй бөгөөд харин Удирдах зөвлөлөөс шаардсан засан залруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх чиглэлээр ахиц дэвшил гаргах боломжийг хангана. Дараагийн Баталгаажуулалтын явцад засч залруулах арга хэмжээний талаар ахиц дэвшил гаргахгүй бол 8 дугаар зүйлд заасны дагуу түдгэлзүүлнэ.

6 дугаар зүйл. Баталгаажуулалтын үр дагавар

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн улсын дараагийн Баталгаажуулалт эхлэх өдрийг тогтооно. Баталгаажуулалтын үр дүн нь тухайн улсын дараагийн Баталгаажуулалтын огноог дараах байдлаар тодорхойлно.

- **Маш өндөр.** "Маш өндөр" оноо авсан бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг 36 сарын дараа дахин баталгаажуулна.
- **Өндөр.** "Өндөр" оноо авсан бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг 12-36 сарын дотор баталгаажуулдаг. Дараагийн Баталгаажуулалт эхлэх огноог тогтоохдоо ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл засч залруулах арга хэмжээний мөн чанар болон орон нутгийн нөхцөл байдлыг харгалзан үзнэ.
- **Дунд зэрэг эсвэл нэлээд бага.** "Дунд" эсвэл "Нээрээ бага" оноотой бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг 12-24 сарын дотор баталгаажуулдаг. Дараагийн Баталгаажуулалт эхлэх огноог тогтоохдоо ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл засч залруулах арга хэмжээний мөн чанар болон орон нутгийн нөхцөл байдлыг харгалзан үзнэ.
- **Бага.** Баталгаажуулалтаар "бага" гэсэн ерөнхий үнэлгээтэй А улсын аль нэг бүрэлдэхүүн хэсгийн оноо "Бага" байвал түр түдгэлзүүлнэ. Тус улс бүх бүрэлдэхүүн хэсгийн оноог дор хаяж "Нилээн бага" болгож сайжруулсны дараа түдгэлзүүлэлтийг цуцална. "Бага" оноотой бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг 12-24 сарын дотор баталгаажуулдаг. Дараагийн Баталгаажуулалт эхлэх огноог тогтоохдоо ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл засч залруулах арга хэмжээний мөн чанар болон орон нутгийн нөхцөл байдлыг харгалзан үзнэ.

Хэрэгжүүлэгч орон 7 дугаар зүйлд заасны дагуу энэ хугацааг сунгах хүсэлт гаргаж болно. Мөн аливаа улс ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс төлөвлөсөн хугацаанаас өмнө Баталгаажуулалтыг эхлүүлэх хүсэлт гаргаж болно.

Хэрэгжилтийн түвшин мэдэгдэхүйц муудсанд санаа зовж буй оролцогч талууд мөн ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс 8 дугаар зүйлийн дагуу эрт баталгаажуулалт эсвэл зорилтот хяналтыг хийлгэх хүсэлт гаргаж болно. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь нөхцөл байдлыг хянаж үзээд нэг буюу хэд хэдэн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн эрт Баталгаажуулалт хийх эсэх талаар өөрийн үзэмжээр ажиллана.

Хэрэгжүүлэгч орнууд Баталгаажуулалтын хооронд бүрэлдэхүүн хэсэг болон нийт оноогоо сайжруулах хүлээлтэй ажиллана. Хэрэв тухайн улс гурван бүрэлдэхүүн хэсгээс дор хаяж нэгээр нь оноогоо ахиулаагүй эсвэл аль нэг бүрэлдэхүүн хэсэг нь мэдэгдэхүйц муудсан бол ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл ахиц дэвшил гаргах хүртэл тухайн улсыг түр хугацаагаар түдгэлзүүлж болно. Хэрэв тухайн улс удаа дараа ахиц дэвшил гаргаж чадахгүй бол жагсаалтаас хасагдана.

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл хэрэгжүүлэгч орныг түдгэлзүүлэх эсвэл жагсаалтаас хасах эсэхийг тодорхойлохдоо дараах хүчин зүйлсийг харгалзан үзнэ.

- Нийт тоон оноо болон бүрэлдэхүүн хэсгийн оноо. Бүх бүрэлдэхүүн хэсэг дээр "Өндөр" эсвэл "Маш

өндөр" оноо авсан улсууд өмнөх Баталгаажуулалтаас хойш ахиц дэвшил гаргаж чадаагүйн бол түдгэлзүүлэхгүй.

- Баталгаажуулалтын баг болон Баталгаажуулах хорооны зөвлөгөө, зөвлөмж;
- Хэрэгжүүлээгүй шаардлагын шинж чанар, шаардлага хангахад хэр ойрхон байгаа;
- Тус улсын олборлох салбарын цар хүрээ, нарийн төвөгтэй байдал;
- Төрийн тогтворгүй байдал, сүүлийн үед эсвэл үргэлжилж буй улс төрийн өөрчлөлт, олон талын оролцогчдын бүлэг тулгарсан саад бэрхшээлийг шийдвэрлэх арга хэмжээ авсан зэрэг шаардлагуудыг биелүүлэхэд тулгарч буй бусад саад бэрхшээлүүд, гэхдээ үүгээр хязгаарлагдахгүй.
- Шаардлагуудыг биелүүлэхийн тулд олон талт оролцоот бүлгийн сайн санааны хүчин чармайлт гаргасан байдал
- Шаардлагыг биелүүлээгүй шалтгаан, үндэслэл; болон
- Олон талын оролцоот бүлгийн Ирээдүйд тавигдах шаардлагуудыг шийдвэрлэхийн тулд тохиролцсон аливаа төлөвлөгөө

7 дугаар зүйл. Сунгалт.

Хэрэгжүүлэгч орон нь дээр заасан эцсийн хугацааны аль нэгийг тухайн хугацаанд нь багтаан хангаж чадахгүй бол хугацааг сунгуулахаар хүсэлт гаргаж болно. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл аливаа хугацаа сунгуулах хүсэлтийг хянан үзэхдээ дараах сорилыг хэрэглэнэ. Үүнд:

1. Хүсэлтийг тухайн эцсийн хугацаа дуусахаас өмнө гаргасан байх ёстой бөгөөд Олон талт оролцогчдын бүлгээр батлагдсан байх;
2. Олон талт оролцогчдын бүлэг нь хугацаанд нь биелүүлэхийн тулд тодорхой хэмжээний дэвшил гаргасан хэдий ч онцгойлон хүндэтгэх шалтгааны улмаас саад бэрхшээл учраад байгааг батлан харуулсан байх шаардлагатай. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тодорхой хэмжээний ахиц дэвшил гаргасан эсэхийг хянан шалгахдаа доорх хүчин зүйлсийг харгалзана. Үүнд:
  - a) ОУИТБС-ын үйл явц, ялангуяа Олон талт оролцогчдын бүлгийн үйл ажиллагаа хэрхэн явагдаж байгаа болон төрийн зүгээс санаачилгыг хэрэгжүүлэх тодорхой, хүчтэй хүсэл эрмэлзэл байгаа эсэх;
  - b) ОУИТБС-ын тайлангийн нөхцөл байдал, чанарын тухай асуудал ялангуяа 4.8 дугаар шаардлагын дагуу тайланг цаг хугацаанд нь багтаан хэвлэн нийтлүүлж байгаа эсэх, түүнчлэн ОУИТБС-ын тайлангийн ажлыг сайжруулах талаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж буй байдал.
3. Олон талт оролцогчдын бүлгээс гаргасан хүсэлтдээ онцгойлон хүндэтгэх шалтгааныг тайлбарласан байх; Эдгээр нь жишээлбэл, онцгой улс төрийн тогтворгүй байдалтай холбоотой байж болно

8 дугаар зүйл. Түдгэлзүүлэх.

1. ОУИТБС-ын зарчим, ОУИТБС-ын шаардлагуудыг зөрчсөний улмаас түдгэлзүүлэх

Хэрэгжүүлэгч орон нь ОУИТБС-ын үндсэн зарчим, ОУИТБС шаардлагын ач холбогдол бүхий талыг даган мөрдөөгүй болох нь тодорхой болсон тохиолдолд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн орныг эрхийг түдгэлзүүлэх эсвэл хасна. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн орны хувьд санаачилгын зарчим, ОУИТБС-ын шаардлагыг даган мөрдөх дээр асуудал үүссэн хэмээн үзвэл ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь Олон улсын нарийн бичгийн газарт тухайн орны хэрэгжилтийн нөхцөл байдлын тухай мэдээлэл цуглуулан, тайлагнахыг даалгаж болно.

Хэрэгжүүлэгч орны статусыг түдгэлзүүлэх нь түр хугацаагаар авч буй арга хэмжээ юм. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь хэрэгжүүлэгч оронд санаачилгын стандартыг зөрчсөн байдлаа засах, сайжруулах арга хэмжээ авах хугацаа өгнө. Түдгэлзүүлсэн хугацаанд тухайн орон нь “түдгэлзүүлсэн” гэх статустай байна. Энэхүү хугацаанд асуудлыг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд хүлээн зөвшөөрөгдөхүйц хэмжээнд шийдвэрлэсэн тохиолдолд тухайн орны статусыг дахин сэргээнэ. Харин тухайн орон энэхүү хугацаанд үүссэн зөрчлийг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс хангалттай гэж үзэх хүртэл засаж сайжруулах арга хэмжээг аваагүй бол түс үлсыг жагсаалтаас хасна.

2. Улс төрийн тогтворгүй байдал, мөргөлдөөнөөс үүдэн түдгэлзүүлэх:

Тухайн оронд улс төрийн тогтворгүй байдал, мөргөлдөөн үүссэний улмаас ОУИТБС-ын зарчим, шаардлагыг даган мөрдөхөд ихээхэн хэмжээний саад бэрхшээл учирсан тохиолдолд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл тухайн орны статусыг түдгэлзүүлж болно. Улс төрийн тогтворгүй байдал, мөргөлдөөн үүсээд буй орон нь өөрийн сайн дураар статусаа түдгэлзүүлэх хүсэлт гаргаж болно. Энэ тохиолдолд тухайн орны Засгийн газар ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд уг хүсэлтээ гаргана. Засгийн газраас гаргаж буй хүсэлт нь Олон талт оролцогчдын бүлгийн байр суурийн илэрхийлэлттэй байх шаардлагатай.

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн улс орны нөхцөл байдлыг байнга хянан, судлан үзэх бөгөөд түдгэлзүүлсэн хугацаа болон тухайн орныг хасах хугацааг сунгах эрхтэй.

3. Түдгэлзсэнийг зогсоох

Тухайн улсын Засгийн газрын зүгээс түдгэлзсэн байдлыг зогсоох хүсэлтийг ямар ч үед гаргаж болно. Энэхүү хүсэлтэд оролцогч талууд ОУИТБС-ыг дахин эхлүүлэх, хэрэгжүүлэх, Баталгаажуулалт хийлгэх талаар авах арга хэмжээ, хийх ажлын төлөвлөгөөг ОУИТБС-ын стандартын дагуу оруулсан байх ёстой. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь түдгэлзүүлсэн үндсэн шалтгааныг шийдэх арга хэмжээг хангалттай авсан гэж үзвэл түдгэлзүүлсэн байдлыг зогсооно. Түдгэлзүүлснийг зогсоохдоо ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл шаардлагатай гэж үзсэнийхээ дагуу тайлангийн болон Баталгаажуулалтын шинэ эцсийн хугацааг тогтоох талаар авч хэлэлцэнэ. Энэхүү үйл явцын бүх үе шатанд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь өөрийн байр суурь болон гаргасан шийдвэрийн талаар тухайн оронд ил тод, ойлгомжтой байдлаар мэдээлж байна.

9 дүгээр зүйл. Хасах.

Дор дурдсан тохиолдолд тухайн орныг хасах буюу ОУИТБС-ын хэрэгжүүлэгч орон хэмээх статусыг цуцална. Үүнд:

1. Тухайн улсын ОУИТБС-ын хэрэгжүүлэгч статусыг түдгэлзүүлсэн байсан бөгөөд тухайн улс асуудлыг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс заасан хугацаанд хангалттай хэмжээнд хүртэл шийдээгүй бол;
2. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс тухайн улс Баталгаажуулалтын явцад удаа дараа ахиц дэвшлийг харуулж чадаагүй гэж дүгнэсэн бол.

Санаачилгыг хэрэгжүүлэгч орон нь ОУИТБС-ын зарчимүүд болон ОУИТБС-ын шаардлагуудыг даган мөрдөөгүй нь тогтоогдвол ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн улсыг хасах эрхтэй. Хасагдсан улс нь ОУИТБС-д дахин нэр дэвших өргөдлөө ямар ч үед гаргах боломжтой. Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-д нэр дэвшигчийн өргөдлийг холбогдох журмын дагуу хянан үзнэ. Хүсэлтийг хянан үзэхдээ тухайн орон ОУИТБС-ыг хэрэгжүүлж байсан өмнөх туршлага, санаачилгыг үр дүнтэйгээр хэрэгжүүлэхэд тулгарч байсан саад бэрхшээл, хэрэгжилтийг сайжруулах талаар авч байсан засан залруулах арга хэмжээг зэргийг харгалзан үзнэ.

10 дугаар зүйл. Давж заалдах.

Санаачилгыг хэрэгжүүлэгч орон нь өөрийнх нь статусыг түдгэлзүүлсэн, хасагдсан, Баталгаажуулалтын дараагаар нэр дэвшигч эсвэл ОУИТБС-ын шаардлага хангасан орны статус олгосон зэрэг шийдвэрээ эргэн харахыг хүсэж ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд хандан хүсэлт гаргаж болно. Ийнхүү гаргасан хүсэлтэд хариу өгөхдөө Удирдах зөвлөл нь тухайн асуудлын талаарх баримтууд, ОУИТБС-ын шударга байх зарчим, үлс орнуудад адил тэгш байдлаар хандах зарчим зэргийг харгалзан үзнэ. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн гаргах шийдвэр нь эцсийнх байна. Тухайн орон нь Санаачилгад нэгдэн орох заалтын 7 дугаар зүйлд заасны дагуу ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс гаргасан шийдвэрийг мэдэгдлийн хугацаанаас өмнө Гишүүдийн нэгдсэн хуралд хандан давж заалдаж болно.

БҮЛЭГ 2

Баталгаажуулалтын тойм

Энэ хэсэгт ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс тухайн улсын ОУИТБС-ын Стандартыг хангахад гарсан ахиц дэвшлийг үнэлэхэд ашигладаг зорилго, арга зүй, журмыг тодорхойлсон.

1-р зүйл: Баталгаажуулалтын зорилго

Баталгаажуулалт нь ОУИТБС-ын нэгэн чухал элемент юм. Үүнийг гүйцэтгэлийг үнэлэх болон тухайн улс орны хэмжээнд хэлэлцүүлэг ба сургамжийг хөхиүлэн дэмжихэд ашигладаг. Түүнчлэн, бүх ОУИТБС-ыг хэрэгжүүлэгч улс орнуудыг дэлхийн стандартад тогтоон барьж, ОУИТБС-ын шударга байдлыг хамгаалдаг. Энэ нь бүх оролцогчдыг улс орны ОУИТБС-ын хэрэгжилт нь ОУИТБС-ын стандартын шаардлагуудтай нийцэж байгаа эсэхийг үнэлэх хараат бус үнэлгээгээр хангах зорилготой.

Баталгаажуулалтын тайланд баталгаажуулах ажиллагаа явагдсан улс орны ОУИТБС-ын үр нөлөө түүнчлэн, ОУИТБС-ын стандартаар дэмжсэн үйл ажиллагааны хэрэгжилт, ОУИТБС-ын хэрэгжилтээс авсан сургамж, цаашдын ОУИТБС-ын хэрэгжилтийн талаарх оролцогчдын санал бодол, зөвлөмж, болон ОУИТБС-ыг цаашид хэрэгжүүлэх зөвлөмж зэргийг дурдана.

2-р зүйл: Баталгаажуулалтын аргачлал

Баталгаажуулалтын үнэлэх үйл явц нь ОУИТБС-ын шаардлагын дагуу хийгддэг. Аргачлалыг ОУИТБС-ын шаардлага бүрийг үнэлэх удирдамжийн хамт Баталгаажуулалтын гарын авлагад тусгасан болно. Зарим тохиолдолд Баталгаажуулагч шаардлагыг хангасан болохыг баталгаажуулахдаа ашиглах ёстой нотолгоог Баталгаажуулалтын гарын авлагад тусгайлан заадаг. Өөр бусад тохиолдолд улс орон ОУИТБС-ын шаардлагад анхаарахдаа ашиглаж болох олон янзын хандлага байдаг бөгөөд Баталгаажуулалтын гарын авлагад Баталгаажуулагч анхааралдаа авч болох нотолгооны төрлийн жишээг дурдсан байдаг.

3-р зүйл: Баталгаажуулалтын журам

Баталгаажуулалт нь ОУИТБС-ын стандартын “Оролцогч талуудын оролцоо” (Шаардлага 1.1-1.4), “Ил тод байдал” (Шаардлага 2-6) болон “Үр дүн ба нөлөөлөл” (Шаардлага 1.5 ба 7) гэсэн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нэг буюу хэд хэдэн хэсгийг хэрэгжүүлэх үйл явцыг үнэлнэ. Баталгаажуулалтад үнэлэгдсэн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг өмнөх Баталгаажуулалтын үр дүн болон ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс тогтоосон Баталгаажуулалтын хуваарийн дагуу тодорхойлно.

1. Баталгаажуулалтад бэлтгэх.

Баталгаажуулалт эхлэхээс өмнө олон талт оролцогчдын бүлэг нь Удирдах зөвлөлөөс зөвшөөрөгдсөн загваруудыг ашиглан үнэлгээ хийгдэж буй бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн хүрээнд ОУИТБС-ын шаардлага бүрийг авч үзсэнийг нотлох баримтыг харуулсан өгөгдөл, баримт бичгийн нэгтгэлийг хянадаг. Энэ ажлыг жишээлбэл, үндэсний ажлын алба, зөвлөх эсвэл бие даасан администраторын дэмжлэгтэйгээр хийж болно. Улс орнууд Баталгаажуулалтад бэлтгэх талаар ОУИТБС-ын удирдамжтай танилцахыг хүсч болно.

ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн газрын тухай улсыг хариуцсан баг зааварчилгаа өгнө. Энэхүү дэмжлэгт тухайн орон уруу төлөөлөгч илгээх байж болох бөгөөд Баталгаажуулалтын багийн гишүүн оролцогч талуудад Баталгаажуулалтын үйл явцын талаар танилцуулга өгөх зорилгоор очиж болно. Аливаа зөвлөлдөх уулзалтад оролцогч талуудын төлөөлөгчдийн саналыг тэнцвэртэй авч үзэх ёстой. Ахиц дэвшлийг харуулах, нотлох баримт бүрдүүлэх үүрэг нь хэрэгжүүлэгч орнуудад байна. Үндэсний ажлын алба нь нь ОУИТБС-ын Олон улсын Нарийн бичгийн газраас гаргасан Удирдах зөвлөлөөс баталсан загваруудыг ашиглан ОУИТБС-ын шаардлагыг дагаж мөрдөж байгааг нотлох баримт бичиг болон бусад эх сурвалжийг нэгтгэх ёстой. Хоёр дахь болон дараагийн Баталгаажуулалтад олон талт оролцогчдын бүлгийг ахиц дэвшлийг харуулах залруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхэд анхаарлаа хандуулахыг зөвлөж байна.

Олон талын оролцогчдын бүлгээс ирүүлсэн материал нь олон нийтэд нээлттэй баримт бичгийн лавлагаа, тэдгээрт хэрхэн хандах талаарх мэдээллийг агуулсан байх ёстой. Эх сурвалж бичиг баримтыг олон нийтэд нээлттэй болгох боломжгүй тохиолдолд (жишээлбэл, олон оролцогч талуудын бүлгийн хурлын тэмдэглэл, Ажлын даалгавар) тэдгээрийг хавсралт болгон өгөх ёстой.

Оролцогч талуудыг өөрт хамааралтай ОУИТБС-ын стандартад зааснаас илүү хүчин чармайлт шаардсан агуулга бүхий баримт бичгийг бэлтгэхийг урьж болно.

Олон талт оролцогчдын бүлгүүд баталгаажуулалт эхлэхээс өмнө бөглөсөн мэдээлэл цуглуулах, баримт бичгийн загваруудыг ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн газарт ирүүлэх ёстой. Баталгаажуулалт эхлэхээс өмнө ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн газар ОУИТБС-д оролцогч талуудын оролцооны талаар асуулга авна. Асуулга нь олон нийт, олон талын оролцоот бүлэг болон бусад холбогдох талуудад нээлттэй байна.

Баталгаажуулалтын хороо нь сонгосон баталгаажуулалтын талаар ОУИТБС-ын стандартын дагуу аливаа асуудлаар санал оруулах зорилгоор хөндлөнгийн шинжээчийг татан оролцуулж болно.

2. Мэдээллийг хянах, урьдчилсан үнэлгээ хийх

ОУИТБС-ын Олон улсын Нарийн бичгийн газрын Баталгаажуулах баг нь олон талт бүлгээс ирүүлсэн мэдээлэл, мөн оролцогч талуудын оролцооны талаар асуулганд өгсөн хариуг хянадаг. Баталгаажуулах багийн бүрэлдэхүүнийг олон талын оролцоот бүлэг болон үндэсний албанд мэдэгдэнэ.

Баталгаажуулалтын баг нь ОУИТБС-ын шаардлага нэг бүрийн дагуу, үр нөлөө, тогтвортой байдлын шалгуур үзүүлэлт бүхий Баталгаажуулалтын удирдамжийг удирдлага болгосон урьдчилсан үнэлгээг санал болгодог. Баталгаажуулалтын баг дутагдлыг арилгах олон нийтэд нээлттэй эх сурвалжийг мэддэг бол үнэлгээний төсөлд үүнийг онцлон харуулах болно.

Хоёр дахь болон дараагийн Баталгаажуулалтын үнэлгээнд өмнөх Баталгаажуулалтын үед тодорхойлсон залруулах үйл ажиллагаанд анхаарлаа төвлөрүүлнэ. Үүнд: ямар нэгэн үхрах шинж тэмдэг байгаа бол, инноваци, ОУИТБС-ын шаардлагуудын хэрэгжүүлэх хүчин чармайлт, хэрэгжилтийн үр ашиг, тогтвортой байдал зэрэг байна.

Баталгаажуулалтын баг нь олон талын оролцогчдын бүлэгт теле хурлаар урьдчилсан дүгнэлтийг хэлэлцэх боломжийг санал болгоно. Баталгаажуулалтын баг энэ үе шатанд оролцогч талуудын зорилтот виртуал зөвлөлдөх үүлзалтыг хийж, ОУИТБС-ын Олон улсын Нарийн бичгийн газрын улс орны багтай зөвлөлдөх эсвэл нэмэлт мэдээлэл авахын тулд хөндлөнгийн шинжээчдээс зөвлөгөө авах боломжтой. Онцгой тохиолдолд, ялангуяа оролцогч талуудын оролцоотой холбоотой ноцтой асуудал байгаа тохиолдолд Баталгаажуулалтын баг түс улсад очиж биечлэн зөвлөлдөж, нэмэлт мэдээлэл авах боломжтой.

Баталгаажуулалтын баг нь үнэлж буй бүрэлдэхүүн хэсгүүдтэй холбоотой ОУИТБС-ын шаардлагуудыг хэрэгжүүлэх явцыг нэгтгэн дүгнэсэн үнэлгээний төслийг боловсруулдаг. Үнэлгээний төсөл, үндсэн баримт бичиг болон оролцогч талуудын оролцоотой холбоотой санал хүсэлт зэргийг олон талт бүлэг болон ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн Баталгаажуулах хороо хоорондоо мэдээлэл солилцох зорилгоор хуваалцдаг.

3. Оролцогч талуудын санал

ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн газрын хийсэн урьдчилсан үнэлгээг тухайн улсын хэл дээр бэлтгэн олон талын оролцоот бүлэг хүлээн авснаас хойш дөрвөн долоо хоногийн дотор нэмэлт нотлох баримт болон бусад санал хүсэлт зэргийг хүргүүлнэ. Үндэсний зохицуулагч (ҮЗ) олон талт бүлгийн санал, нэмэлт нотлох баримтыг нэгтгэж, Олон улсын нарийн бичгийн газарт хүргүүлэх ёстой. Үндэсний зохицуулагч санал хүсэлтийг хэлэлцсэн олон талт бүлгийн хуралдааны тэмдэглэлийг саналд хавсаргана. Онцгой тохиолдолд сонирхогч талууд Олон улсын нарийн бичгийн газартай шууд холбогдож саналаа хэлж болно.

ОУИТБС-ын Олон улсын Нарийн бичгийн газрын Баталгаажуулах баг дөрвөн долоо хоногийн дотор оролцогч талуудаас ирүүлсэн бүх материалыг хянан үзэж, олон талын оролцогчдын бүлэгт хариу өгөх ёстой. Олон улсын Нарийн бичгийн газар нь дан оролцогч талууд эсвэл оролцогч талын тойргуудын санал хүсэлтээс илүү олон талын оролцоот бүлгийн тохиролцсон санал хүсэлтийг чухалчлах төлөвтэй байна. Гэсэн хэдий ч олон талт бүлгийн санал хүсэлтэд оролцогч талуудын байр сууриа тусгах боломжийн хязгаарлалтыг анхаарч үзэх хэрэгтэй. Олон улсын нарийн бичгийн газар шаардлагатай гэж үзвэл оролцогч талуудаас нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсч болно.

Баталгаажуулалт эхэлсний дараа гарсан ил тод байдал, хөгжлийн талаарх аливаа мэдээллийг олон талт оролцогчдын санал хүсэлтэд дурдсан бөгөөд үнэлгээнд чухал нөлөө үзүүлж байвал ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн газрын эцсийн үнэлгээнд авч үзнэ. Хэрэв хувь оролцогч талууд эсвэл оролцогч талын

тойргууд ахиц дэвшлийн тухай шинэ нэмэлт мэдээлэл ирүүлбэл Баталгаажуулах хороонд хүргүүлэх боловч Олон улсын нарийн бичгийн газрын үнэлгээнд харгалзахгүй. Олон талын оролцогчдын бүлэг эцсийн саналаа өгсний дараа ирүүлэх янз бүрийн тайлбарыг хүлээн авахгүй.

4. Удирдах зөвлөл хянан шалгах нь.

Эцсийн үнэлгээ болон үндсэн бүх баримт бичгийг Баталгаажуулах хороонд шалгуулахаар хүргүүлнэ. Баталгаажуулах хороо нь томилогдсон хөндлөнгийн шинжээчийн саналыг авч үзэх бөгөөд ОУИТБС-ын Олон улсын Нарийн бичгийн газарт цаашид зөвлөлдөх талаар санал оруулж болно.

Дараа нь Баталгаажуулалтын хороо тухайн орны ОУИТБС-ын шаардлагуудын хангалтын талаар ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд зөвлөмж гаргах ба үүнд боломжтой бол засан залруулах арга хэмжээг заасан байна. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл шаардлагуудыг хангасан, хангаагүй эсэх болон ОУИТБС-ын хэрэгжилт дэх Удирдах зөвлөлийн хяналтын журмын 8 дугаар зүйлийн дагуу тухайн улс орны ерөнхий үнэлгээний талаар эцсийн шийдвэрийг гаргана.

Удирдах зөвлөл эцсийн шийдвэр гаргах хүртэл анхдагч үнэлгээ, Баталгаажуулалтын тайлан болон хамаарах Олон талын оролцоот бүлгийн тайлбар зэргийг нууцлалтай баримт бичиг хэмээн тооцно.

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл Баталгаажуулалт эхэлснээс хойш олон талт оролцогчдын бүлгээс нэмэлтээр ирүүлсэн материалд ороогүй бөгөөд оролцогч талуудын оролцоотой холбоотой шаардлагуудыг (Шаардлага 1.1, 1.2 ба 1.3) сайжирсан муудсан тухай нотлох баримтуудыг үнэлгээнд авч үзэхгүй.

Баталгаажуулах хороо нь ОУИТБС-ын шаардлагуудыг шийдвэрлэх талаар улс орны ахиц дэвшлийн талаар ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд зөвлөмж хүргүүлнэ. Үүнд тогтвортой байдал, үр дүнтэй байдлын үзүүлэлтүүдийн гүйцэтгэл; дараагийн баталгаажуулалтын хугацаа; мөн шаардлагатай бол засах шаардлагатай аливаа арга хэмжээ хамаарна. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын Стандартын 1-р хэсгийн 4, 5-р зүйлийн дагуу ОУИТБС-ын шаардлага бүрийн үнэлгээ болон Баталгаажуулалтын үр дагаврыг тодорхойлно.

Баталгаажуулалттай холбоотой баримт бичгийг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл шийдвэрт хүрэх хүртэл нууц гэж үзнэ. Удирдах зөвлөлийн гишүүдийг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн нууц баримт бичгүүдийг хуваалцахгүйгээр тойргийнхоо орон нутгийн оролцогч талуудтай холбогдож санал бодлыг нь авахыг зөвлөж байна.

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл шийдвэрээ гаргасны дараа баримт бичгийг олон нийтэд нээлттэй болгоно. Баталгаажуулах хороо нь оролцогч талуудын санал хүсэлтийг нууцаар авч хэлэлцэнэ. ОУИТБС-ын Стандартын 2-р хэсгийн 1-р бүлгийн 10-р зүйлийн дагуу хэрэгжүүлэгч улс ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд хандаж Баталгаажуулалттай холбоотой шийдвэрээ хянан үзэх хүсэлт гаргаж болно.

Олборлох Үйлдвэрлэлийн
Ил Тод Байдлын Санаачилга

Улс орны байгалийн баялаг иргэдийнх гэдэгт
бид итгэдэг.

Бидний эрхэм зорилго бол байгалийн баялгийн менежментийн талаарх ойлголтыг сурталчлах, төрийн болон компанийн засаглалыг бэхжүүлэх, олборлох салбарын ил тод байдал, хариуцлагыг нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай мэдээллээр хангах явдал юм.

eiti.org